

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР ГУМАННОЇ ПЕДАГОГІКИ

Добро посеєш –
добро пожнеш

Уроки доброти

Черкаси – 2011

Автори-укладачі:

С.А. Гаряча, завідувач лабораторії дошкільної та початкової освіти ЧОПОПП, кандидат педагогічних наук, завідувач обласного центру гуманної педагогіки;

Л.Н.Добровольська, методист лабораторії дошкільної та початкової освіти ЧОПОПП.

Збірка містить розробки уроків та виховних заходів, на яких утверджуються не слова про добро, а почуття у серцях та добрі справи.

Для педагогів загальноосвітніх навчальних закладів.

Рекомендовано до друку вченою радою ЧОПОПП.

Протокол №5 від 29.12.2011 р.

Вступ

На сучасному етапі розвитку нашого суспільства особливого значення набуває необхідність утвердження у суспільстві гуманістичних цінностей добра, справедливості, честі, гідності, совісті, обов'язку, відповідальності.

XX століття ознаменувалося приходом у світ дітей нового покоління. Такі діти характеризуються гіперактивністю, загостреним почуттям справедливості, не переносять неправди. Поведінка сучасних дітей не вкладається у рамки звичайної педагогіки, тому зараз особливої популярності набирає Гуманна Педагогіка.

Основою класичної педагогіки, створеної М.Квінтіліаном, Я.-А.Коменським, Й.-Г.Песталоцці, Ж.-Ж.Руссо, К.Ушинським, А.Макаренком, Я.Корчаком, В.Сухомлинським і прекрасними сузір'ями мислителів є Любов і Добро.

У програмі виховання гуманістичних цінностей учнів 3-4 класів В.А. Киричок добро визначає як одну з вищих цінностей, яка включає особистість у суспільні відносини на основі гуманістичних принципів.

У програмі читаємо «Добро по своїй суті – духовне утворення, що фіксує певний стан людської душі..

Похідним від добра є інше поняття – «доброта» (гуманність).

Змістовний аспект доброти – здатність людини творити добро, добродіяння. Цей моральний феномен має багатофункціональні прояви і включає такі змістові компоненти (прості моральні якості): справедливість, повага людської гідності, безкорисна допомога, вміння прощати і просити вибачення, протидіяти злу і насиллю.

Складові духовно-емоційної сторони доброти: чуйність, співчуття, співпереживання, милосердя, співучасть, співрадування.

Форми вираження доброти: миролюбність, терпимість, великодушність, делікатність, поступливість».

У свій час В.О.Сухомлинський відзначав, що діти живуть своїми уявленнями про добро і зло, про честь і безчестя, людську гідність; у них навіть своє вимірювання часу; в роки дитинства день здається роком, а рік вічністю. «Виховання в молодшому шкільному віці – від 6 до 10 років – я назвав би школою сердечності». Видатний педагог називає елементарну азбучну істину шкільного виховання, з якої починається школа. Це утвердження в кожній людині доброти, сердечності, чуйності, готовності прийти іншому на допомогу, чутливості до всього живого і красивого.

Сучасний класик педагог-гуманіст Ш.О.Амонашвілі вважає, що дитина у нашому житті – це величне явище і виховувати її будь-як не можна ні в якому разі. Ось чому основними принципами методики Амонашвілі стали: Доброта, Милосердя, Сердечність, Співпереживання. На його думку в душі кожної дитини є чаша, яку треба наповнити благородними образами. А образи ці учитель повинен черпати із своєї душі, літератури, природи. Для цього треба самим розуміти всю важливість покликання бути педагогом.

Ідея Амонашвілі проводити уроки добра, уроки серця, уроки щастя знайшли своє відображення у формуванні етичної культури молодших школярів. Діти вперше пізнають на смак добро і зло та вирішують для себе одвічну проблему бути чи не бути. Чи вибрати тернистий шлях добра і сіяча мудрості, утверджувача справедливості, чи плити за течією річки життя.

Зміст програм та підручників у початковій школі має великі можливості для духовно-морального виховання. Проте, ще від учителя залежить який урок він підготує для дітей, чи зачепить струни дитячих душ, чи проростуть філософські уроки (уроки-роздуми, уроки добра, уроки мудрості) в уроках, які піднесе дітям в майбутньому саме життя.

*Федорова Катерина Станіславівна,
вчитель початкових класів
Маньківської загальноосвітньої школи
I- III ступенів №1
Маньківської районної ради*

Клас 3

Урок читання.

Тема. Раз добром налите серце – вік не прохолоне.

Матеріал до уроку: твори Т.Коломієць «Кажу, кажу казку...», А.Дімарова «Для чого людині серце».

Мета: ознайомити учнів із жанром літературної фантастичної казки; учити самостійно визначати головну думку, аналізувати зміст прочитаного твору; розвивати навички читання, усне зв'язне мовлення. Вміння швидко орієнтуватися в тексті; виховувати доброту, чуйність.

Обладнання: індивідуальні картки, пам'ятки для проведення методу «Прес», плакат «Дерево рішень», ілюстрації на тему «Добрі справи», плакати «Займи позицію».

Хід уроку

I. Організація класу.

- Доброго ранку! – Для всіх побажання. От і настала пора для читання.

Учні класу об'єднуються в окремі групи, кожна група має свій колір. Розподіл ролей у групі.

II. Мотивація навчальної діяльності.

- Поговоримо?

- Про що?

Про різне. Про те, що добре й добре не дуже. Щось відомо вам, а щось, можливо, і мені. Поговоримо про добро, добре серце, добрі справи. Чи все таке добре в нашому житті, чи ні? І чому?

- А може ви ще маленькі й не треба вам про це говорити? Чи вам і без добра добре?

- Давайте ознайомимося з темою сьогоднішнього уроку.

III. Актуалізація знань.

Повідомлення теми та завдань уроку.

Технологія „Асоціативний куц”.

Доброчливість

Добропорядність

Добросусідство

Світло	Тепло	Краса
Радість	ДОБРО	Щирість
Щастя		Посмішка
	Чистота	
	Співчуття	
Взаємодопомога		Взаємопідтримка

- Подумайте, що таке добро? Скористайтеся картокою-підказкою, вивішеною на дошці.

- З чим у вас асоціюється слово ДОБРО? Утворіть свій асоціативний кущ.
Обговорення.

Діти дописують на картках свої слова: мама, тато, друзі, не ображати, дружити, ділитися, не сваритися, любити, лагідний, ласкавий, серце, тощо.

Опрацювання вірша Т.Коломієць «Кажу, кажу казку ...».

Послухайте вірш Т.Коломієць і скажіть, коли його можна розказувати.

Прочитайте вірш мовчки. Як ви зрозуміли слово „козубок“ (кошик), „частувати“ (пригощати) ?

Який цей вірш за настроєм? Де під час читання треба робити паузи?

- Прочитайте виразно вірш.
- Прочитайте перше речення. Змінюючи інтонацію таким чином: я запитую; дивуюся; дратуюся; дражнюся; цікавлюся; хвилююся; радію; сміюся.
- Молодці ! Ви вже здогадалися, який твір ми сьогодні будемо читати? Що ви очікуєте від нашого уроку?

IV. Вивчення нового матеріалу.

- Починаючи з сьогоднішнього уроку, ми будемо знайомитися із фантастичними казками, які, на відміну від народних, мають автора. Це літературні казки українських письменників.
- Пригадайте казки, які ви вже читали, та їх авторів.
- Візьміть підручники та подивіться зміст на ст.142. Казки яких письменників ми будемо читати?
- Отже, сьогодні казка Анатолія Дімарова допоможе нам зрозуміти, навіщо людині серце.

V. Інтерактивна вправа.

Робота над текстом твору А.Дімарова «Для чого людині серце».

Робота із заголовком твору.

- Прочитайте назву казки. Доведіть, що вона літературна.
- На що схожий заголовок? Це питальне речення?
- Прочитайте його з розповідною і питальною інтонацією.

Словникова робота. Робота в малих групах.

найлютіший	назбиралося	крижане
ненавидіти	вагаючись	жевр'ючи
переборола	одноплемінників	дошкулити
оглянувся	постояв	ринуться

- Прочитайте швидко та правильно.
- Прочитайте на одному диханні.
- Прочитайте іменники, прикметники, дієслова.
- Поясніть значення виділених слів.
- Дібрати слова, протилежні за значенням.

Сум -

Плакати –

Сльози –

Злий –

Читання твору із зупинками.

Опрацювання першої частини казки.

Фронтальний контроль швидкості читання.

- За 30 секунд прочитати 2 перших абзаци казки.
- Отже, про кого ви прочитали? Якими вони були? Назвіть ключові слова. (Не мали серцець, не могли любити і ненавидіти, не знали радості, гніву, злості, співчуття.)
- Чи існують такі люди насправді? Як треба розуміти цей образ?

Технологія „Аналогії“.

У кожного учня є картка з ключовими виразами.

„Плем’я дерев’яних чоловічків, „дівчинка, яка плаче“, „лікар, яка міняє серце“, „різні серця“, „чоловічок із серцем“, „зігріваючий вогник“.

У вас є картки з ключовими виразами. Яка картка розкриває зміст подій у цій частині? Що буде далі?

Опрацювання другої частини казки.

Читання в особах (залучаються «сильні» учні).

- Що сталося насправді? Доберіть картку з ключовим виразом до цієї частини.
- Що здивувало дерев’яних чоловічків у цій звичайній дівчинці?
- Яким рядочком можна підписати малюнок?
- Що відбудеться далі?
- Поки дерев’яний чоловічок і дівчинка в дорозі, ми трохи відпочинемо.

Фізкультхвилинка.

Під мелодію пісні „Дорогою добра“.

Опрацювання третьої частини казки.

Читання «ланцюжком».

- Пофантазуйте, про що піде мова у цій частині
- Які слова, події чи інші факти навели вас на таку думку?
- Прочитаймо цю частину „ланцюжком“.
- Як дівчинка пояснила чоловікові, що таке серце?
- Доберіть картку до цієї частини.
- Закінчіть рядок: ... ринуться до нього... (тисячі людей – міняти серця).

Технологія «Коло ідей». Робота в групах.

- Чому люди почнуть міняти серця? Назвіть причини.

Обговорення.

- Яке буває серце? (*Гаряче, золоте, крижане, кам’яне, черстве.*)
- Що про це думає автор, дізнаємось, прочитавши наступну частину твору.

Опрацювання четвертої частини казки.

Читання „ланцюжком“.

- Чи правильно ви визначили, які бувають серця? Доберіть картку.

Учні отримують картки з записами життєвих позицій:

„Роби добро, воно добром вернеться“;

„Моя хата скраю – нічого не знаю“;

„Чини з іншими так, як хочеш, щоб чинили з тобою“;

„З вовками жити – по-вовчому вити“;

„Мені добре, коли іншому погано“.

- Поміркуйте, які риси характеру має людина з такою життєвою позицією, яке серце? Що думає про це автор казки?
- Але спочатку звернімося до пам’ятки „Правила дискусії“.

Дискусія:

- Обмін думками.
- Презентація результатів виконання вправи.
- Представник групи лаконічно передає висновок групи.

Життєва позиція	Наш висновок	Висновок автора
„Роби добро, воно добром вернеться“	Співчуття, милосердя, любов до ближнього, служіння людям. Золоте серце	Велике та світле серце доброї людини
„Моя хата скраю – нічого не знаю“	Байдужість, боягузтво, лінь. Черстве серце, його не торкається чужа радість і біда	Блискуче, як пластмасова кулька, серце байдужої людини

„Чини з іншими так, як хочеш, щоб чинили з тобою“	Взаємоповага, товариство, взаємодопомога, любов. Гаряче серце	Велике та світле серце доброї людини
„З вовками жити – по-вовчому вити“	Злість, відсутність особистої думки, заздрість, підступність. Кам'яне серце	Похмуре, сіре, важке, наче кам'яне, серце жорстокої людини
„Мені добре, коли іншому погано“	Злість, заздрість, злорадство, дратівливість. Крижане серце	Жовте та зморщене серце злої людини

- Чи збігаються ваші уявлення про серця з думкою автора?
- Можливо, різні погляди вказують на те, що хтось не правий?
- Кожна людина має право на особисту думку. А твердження автора доповнюють ваше розуміння цього питання.
- Доберіть підпис до малюнка.

Опрацювання п'ятої частини казки.

Читання півголосом.

- Пофантазуйте, як далі розгортатимуться події.
- Пересвідчимося, чи вірні ваші думки. Читаємо п'яту частину напівголосно до слів „...коли б не стався один випадок“.
- Як змінилося життя дерев'яного чоловічка, коли лікар вставив йому серце доброї людини?
- Чи залишився він дерев'яною (без почуттів) людиною?
- Зіставте свої припущення із тим, що відбувалося насправді. Що б ви хотіли сказати з цього приводу?
- Яка картка відповідає змісту цієї частини?

Опрацювання шостої частини казки.

- Ось ми й наблизились до розв'язки. Як ви вважаєте, чим закінчиться казка? Почитаємо під музику.

Читання учнем вголос абзацу під музичний супровід („17 миттєвостей весни“). Виразне читання вчителем кінцівки (без музики).

- Чи очікували ви, що казка закінчиться саме так?
- Як інакше могла б скластися доля дерев'яного чоловічка із серцем?
- Чому догораючий чоловічок жалів своїх одноплемінників? Прочитайте, що він їм встиг сказати.
- Що ви відчули, коли читали про замерзаючого чоловічка? А про загибель дерев'яного чоловічка?
- Що відчував дерев'яний чоловічок, гинучи?
- Що краще: жити довго, не маючи серця, чи віддати своє іншим, як дерев'яний чоловічок?

VI. Підсумок уроку, оцінювання навчальних результатів.

Мовно-логічне завдання.

- Біля кожного пункту плану поставити правильний порядковий номер.

Запис на дошці.

План

- Життя чоловічка з серцем. (5)
- Незвичайна гостя. (2)
- Полум'яне серце зігріває хлопчика. (6)
- Плем'я дерев'яних чоловічків. (1)
- Лікар, який міняє серце. (3)
- Нелегкий вибір. (4)

Технологія „Займи позицію“.

- Поміркуйте, для чого людині серце та займіть позицію відповідно до вашого рішення.
Учні підходять до плакатів.
- Серце людині для того, щоб жити.
- Серце людині для того, щоб любити інших.
- Серце людині для того, щоб любити себе.

- Обґрунтуйте свою позицію. Щоб бути чітким та переконливим, ваше висловлювання повинно будуватись таким чином:

1. Позиція: „Я вважаю, що ...“.
2. Обґрунтування: „... тому, що ...“.
3. Приклад: „... наприклад ...“.
4. Висновки: „Отже (тому), я вважаю ...“.

Учні працюють з пам'ятками.

- Чи змінив хто-небудь свою думку? Можливо, ви б хотіли перейти до іншого плаката?
- Перейдіть і обґрунтуйте причини свого переходу.
- Які аргументи протилежної сторони вас переконали?

Технологія „Дерево рішень“. Фронтально.

- Чого навчає казка?
- Яким би був кінець казки, якби дерев'яний чоловічок вибрав собі якесь інше серце?

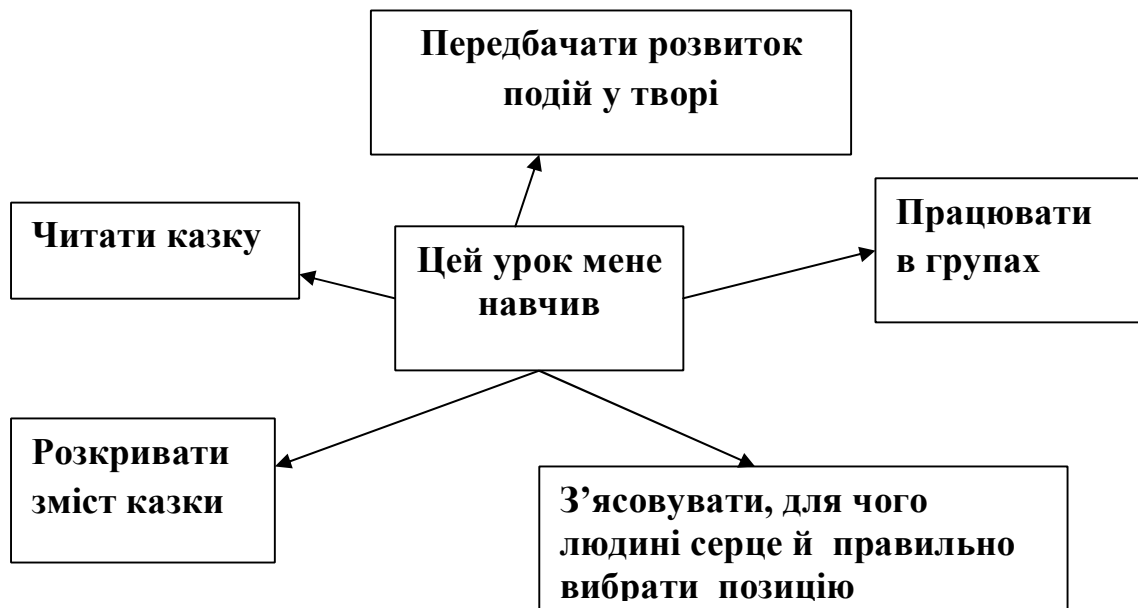
З'ясувати, як треба жити, щоб ніхто не сказав, що йому вас шкода, нам допоможе дерево рішень.

Зверніть увагу, що кожна гілочка на дереві – це певна життєва позиція. Як ви розумієте такі життєві позиції? Яку життєву позицію мають персонажі казки? Обговорення.

- Які гілки проросли?
- Говорячи про гілочки, кого насправді маємо на увазі?
- Повернемось до „дерева рішень“ : хіба інші гілки не мають право на існування?
- Чи маємо ми право засуджувати позицію іншої людини?
- Чи можуть нижні гілки виправитись і зазеленіти? Що їм для цього треба зробити? (Змінити життєву позицію.) Що необхідно дерев'яним чоловічкам, щоб зрозуміти свого загиблого товариша?
- Яку життєву позицію ви оберете для себе, як треба жити? (*Мати добре, чутливе серце. Робити добрі справи. Віддавати себе служінню людям.*)
- На кого з героїв казки ви хотіли б бути схожими?
- Отже, найголовніше – це жити для інших, піклуючись про них, допомагаючи їм, підтримуючи в радості й горі.

Рефлексія результатів уроку.

- Ось і закінчується наш урок. Розглянемо, чого ми навчилися на уроці.

На якому етапі уроку ми з'ясовували зміст казки? *(Під час читання з зупинками.)*

- Коли виражали своє ставлення до прочитаного? *(Під час дискусії.)*
- На якому етапі мали можливість прогнозувати події? *(Під час кожної зупинки, перед читанням наступної частини.)*
- Хто не зрозумів зміст казки?
- Ви працювали в групах? *(Упродовж уроку.)*

Оцінювання.

- Любі діти, я всім вам бажаю мати велике і світле серце, як у цього незвичайного дерев'яного чоловічка, бути такими ж добрими, чуйними й уважними до інших.
- А що б ви побажали вчителям і учням нашої школи?
- Я пропоную, щоб ви на наступному уроці прийшли в комп'ютерний клас і залишили свої побажання на раніше намальованих листівочках.

*Мізюк Оксана Леонідівна,
Ямкова Ольга Василівна,
учителі початкових класів,
Козацької загальноосвітньої школи I-III ступенів
Звенигородської районної ради*

Виховна година «За круглим столом» групи подовженого дня

Тема. Той, що творить добро, творить саме Життя.

Мета. Інформування учнів про моральні цінності, виховання почуттів співпереживання, жалю, милосердя, співчуття, формування свідомого ставлення до людських чеснот, показ величі та краси добра, виховання справжньої людської радості – творення добра для інших, сприяння розвитку творчих здібностей учнів та участі їх у благородній діяльності.

Обладнання. Казковий потяг Царівни Доброти, квітка з семи різними кольорами і з різними завданнями, ілюстрації, казковий будинок, лист-телеграма, вислови про доброту, казкова скринька, паперові ангелочки.

Епіграф:

Незалежно від того, чекають від тебе добро чи
не чекають –
Твори Добро!

Незалежно від того, помічають твоє добро чи
не помічають -
Твори Добро!
Незалежно від того, приймають твоє добро чи
відкидають –
Твори Добро
Незалежно від того, чим будуть платити тобі
за твоє добро, добром чи злом –
Твори Добро!
Твори Добро і ні у кого не питай дозволу,
Бо ніхто не може бути володарем твого Добра.
Ш. Амонашвілі

Вислови про добро

- Доброта – це те, що ніколи не старіє. (Г.Торо)
- Добро – це прекрасне в дії.(Ж.Ж.Руссо)
- Добро, яке ти робиш від серця, ти робиш завжди для себе.(Л.Толстой)
- Мудре і добре слово дає радість, нерозумне і зле, необдумане і не тактовне приносить біду.(В.Сухомлинський)

I. Організаційний момент

Учитель. Ранок! Сонце в небі піднімаються...

Наші класи із гостями вітатися!

1. Ми Вас вітаємо, ми вас вітаємо!

Весь другий і четвертий клас

Нам щиро промовля:

- Ми Вас вітаємо, ми Вас вітаємо!

Бажаємо щастя і добра!

Учитель. На доброті існує світ,

І добротою пахне хліб,

І мирне небо.

В школу йти-це також вияв доброти

І до дітей любов свята –

Це чистота і доброта.

- Діти, сьогодні ми поговоримо про доброту.

- Але, перед тим, як розпочати виховний захід, я вам прочитаю одну з легенд. Усе у твоїх руках.

II. Слухання легенди «Усе у твоїх руках».

Це історія відбувалась багато років тому в давньому місті, в якому жив відомий мудрець слава про його мужність розійшлась далеко від рідного краю міста. Але була в цьому місті людина, яка заздрила його славі. І от вирішила ця заздрісна людина придумати таке запитання, щоб мудрець не зміг на нього відповісти.

Тоді пішов заздрісник на луки, піймав метелика, посадив його між зімкнених долонь і подумав: «Запитаю, я мудреця ось що. Скажи-но, наймудріший, який метелик у мене в руках – живий чи мертвий? Якщо він скаже, що живий, я стисну долоні – і метелик помре, а якщо він скаже, що мертвий, я розтулю долоні і метелик полетить. От тоді всі зрозуміють, хто з нас розумніший. Так все й трапилося. Заздрісник піймав метелика, посадив в його між долонями, пішов до мудреця і запитав у того: «Який метелик у мене в руках, наймудріший: живий чи мертвий? І тоді мудрець, який справді був дуже розумною людиною, відповів: «Усе у твоїх руках».

Вітання друзів

-А тепер торкніться одне одного, усміхніться одне одному й подаруйте чудовий настрій.
(Учитель торкається першої дитини, а діти далі - своїх друзів по черзі – «ланцюжком»).

Учителі. Коли ми даруємо добрі слова, чудовий настій, тепло своїх долонь іншим, нам стає також добре, тепло і затишно на душі.

III. Складання «Абетки гарних слів»

- Давайте створимо у нашому класі гарний настій. Згадайте гарні, добрі слова на літеру «Д», ми поселимо їх у цей Казковий будиночок: Добрий – дружній, доброзичливий, дорогий, доброчесний, добропорядний.
- Діти, у цьому будиночку мешкають дуже гарні слова про доброту. А як ви розумієте слова доброта?

Учень. Доброта – це слово із сонечком схоже. Воно зігріває, огортає теплом душу живої істоти, робить життя ясным світлим, радісним.

Учитель. Сьогодні ми казковим потягом поїдемо гостювати до Доброти. Друзі, поспішаймо в путь!

- Увага! Вирушає потяг до країни Доброти. Просимо пасажирів зайняти свої місця.
- Діти :Увага! Увага ! Потяг прибув до країни Доброти !

Цариця Доброти. - Добрий день діти! Я – Цариця Доброти! Вітаю вас! Але я хочу попередити, що шлях до моєї країни буде нелегким. Щоб його подолати та отримати ключі від країни Доброти, необхідно виконати завдання, які є на цій чудовій квітці. За кожне завдання ви одержуватимете частину ключика. Чим швидше ви зберете з цих частин цілий ключик, чарівної країни Доброти. Тож щасливої вам дороги!

Перша пелюстка – Усмішка. Друга пелюстка – Загадки. Третя – Вірші. Четверта – Пісня. П'ята пелюстка – Гра. Шоста – Веселинки. Сьома пелюстка – Прислів'я.

1-а пелюстка (червона) Усмішка.

З нею будемо грати
Усмішку зустрічати!

Усмішка. Діти, давайте знайомитись. Я з'являлося на обличчі кожної людини, коли у неї гарний настій, коли вона відчуває задоволення або радіє чомусь. А ви знаєте, що таке задоволення? Це радість від приємних відчуттів та переживань.

А що таке радість?

1. Радість – це пісня, радість – це сонечко,
Радість коли усміхається донечка.
2. Радість – із квітів килим строкатим
Радість-це мамині руки і тато.
3. Радість дарунки, радість – це свято.
Радість – це сніг, перший, ніжний, лапатий.
4. Радість – оцінка, радість – це друзі,
Радість – метелик в зеленому лузі.
5. Радість – це мир і в сім'ї, і в країні,
Так було завжди, так воно і нині
6. Радість – це усмішка, й тепле слово,
Що з твоїх уст злетіти готове.

Звучить пісня « Усмішка»

2 –а пелюстка (жовта). **Загадки**

Учитель. Отже, частину ключика ви одержите тоді, коли відгадаєте загадки. Називати тварину чи пташку не треба, й лише видайте звуки, які їй притаманні.

- Хвіст гачком, а ніс п'ятачком. (Рох - рох!)
- Пухнастий, вухастий, лапки м'які має, весело стрибає.(НЯВ-НЯВ!)
- Не говорить, не співає, хазяїна і хату стереже. Хто проходить, сповіщає. (Гав-гав!)
- У воді сидить охоче, та не риба і не рак. Вистромля булькаті очі і співає:... (Ква - квак!)
- Бідовий хлопчина в теплій сорочині

По двору стрибає, крихти підбирає. (Чив - чив!)

- Спереду – рогач, а на хвості – квац.

Огрядна, боката, молоком багата. (Му -у-у!)

Учитель. Одержуєте ще одну частину пелюстки.

3-а пелюстка (зелена). Вірші

Людей ніжно любіть

І добро творіть.

Учитель. Людина винна прагнути

Робити добро для тих, хто її оточує.

А добро - це, насамперед, щастя

Всіх людей. Якщо зробити добро

Людині, їй буде приємно але й нам також.

1-й учень

Сказав мудрець:

-Живи, добро звершай,

Та нагород за це не вимагай.

Лише в добро і вищу правду віра

Людину відрізня від мавпи і від звіра,

Хай оживає істина стара -

Людина починається з добра.

2-й учень.

Врятує світ краса -

Завжди так говорили.

Тепер врятує світ лиш доброта,

Бо однієї лиш краси занадто мало.

Бо скільки всюди зла -

Людина вже не та.

3-й учень.

Тож, люди на землі!

Спішіть добро творити,

Щоб нам не згинати у морі зла,

Щоб кожен міг серед краси прошити

У царстві справедливості й добра.

4-й учень.

Добрим бути просто чи не просто?

Не залежить доброта від зросту.

Як людей полюбиш – пошануєш,

Силу для добра в душі відчуєш.

І закрутиться Земля скоріше,

Якщо разом станемо добріші.

Доброта з роками не старіші.

Доброта від холоду зігріє,

І якщо вона як сонце світить,

То радіють і дорослі й діти.

Учитель. Одержуйте наступну частинку ключика.

4-а пелюстка(синя). Пісня

Четверту пелюстку відриваймо! Пісню заспіваймо!

Учитель. Отже, діти, ви бачите, як чудово бути добрим, дарувати тепло своїх сердець іншим: людям,

рослинам, тваринам, - всьому, що оточує нас. На підтвердження цих слів давайте заспіваємо пісню «Якщо добрий ти».

5- пелюстка (коричнева). Гра

З нами ви поспівайте, слово знаходьте, відповіді складайте.

Гра «Якщо ти добра людина, то повинен...»

Умови гри

Якщо людина повинна робити те, що називають діти, то ви плескаєте в долоні, а якщо – ні, то нічого не плескаєте.

1. Допомогати мамі мити посуд.
2. Робити комусь зло, якщо ніхто не бачить.
3. Не вмиватися.
4. Берегти рідну природу та охороняти її.
5. Шанувати працю інших людей.
6. Галасувати, коли хтось відпочиває.
7. Бути вихованою, стриманою.
8. Обманювати, хвалитися.
9. Насміхатися з чужого горя.
10. Добре вчитися, багато читати.
11. Не слухати батьків.
12. Допомогати друзям у біді.
13. Ділитися тим, що в тебе є.
14. Ображати інших.
15. Захищати слабкого.
16. Спати на уроках.
17. Красти.
18. Любити своїх батьків.

– Бачу ви знаєте, що має робити добра людина. І за це отримуєте частину ключика.

6-а пелюстка (фіолетова). Веселинки.

Шосту пелюстку відкриваємо, жартувати починаємо.

Добрі, щирі, ввічливі люди – це і веселі люди, які вміють жартувати, при цьому нікого не ображаючи

І псуючи гарного настрою іншим. Тож послухаймо веселики, які підготували наші учні.

– Мені сьогодні неймовірно пощастило, – каже Вовочка.

- Як саме?

- Учителька хотіла поставити мене в куток, але всі були зайняті.

* - Вовочко, ти чому вчора не був у школі?

- А я подарунок учительці робив.

- Який подарунок ?

- А в неї вчора був день народження. Ось і вирішив – нехай відпочиває без мене.

* - Учора так боліли зуби, всю ніч безупинно, з того болю, мов скажений, дерся я на стіну.

- Коли ти й цієї ночі лізтимеш на стіну, щоб полегшало тобі, принеси... драбину.

* Чому це ти подряпаний? – Юрко Тимка пита.

Тимко йому відказує:

- Та я ж купав кота!

- А я от не подряпаний, хоч теж купав свого.

- Еге, ти ж не викручував і не сушив його.

7-а пелюстка (помаранчева). Прислів'я.

Дружно, швидко пригадайте,

Ви прислів'я промовляйте.

Учитель. Із давніх – давніх стосунки між людьми, взаємопідтримка, милосердя були основними в житті, і про це народ висловлювався в усній народній творчості.

Кожен клас підготував прислів'я про добро.

- Добре слово краще за мед.
- Добре серце, як сонечко в небі.
- За добро добром платять.
- Від теплого слова і мед розтає.
- Людина починається з добра.
- Життя дається людині на добрі діла.

Учитель. І ви одержуєте останню частину ключика. Наша подорож добігає кінця. Але поглянемо, що це за казкова скринька на пеньочку стоїть! Давайте її відчинимо! *(Відчиняють скриньку і дістають листок із запитанням.)*

- Як ви гадаєте, діти, чого більше на землі – добра чи зла?(Добра)

- А ви знаєте, що у казці завжди добро перемагає і здійснюються найвибагливіші бажання і мрії ?..

- Які казки ви знаєте, де добро перемагає зло? *(Діти називають казки: «Івасик - Телесик», «Коза - Дереза», «Мудра дівчина», « Снігова королева» , «Царівна – Жаба», «Білосніжка і семеро Гномів» тощо.)*

- Саме вони до нас сьогодні й завітали.

Білосніжка.

Добрідень, малята, проходите, сідайте!

До гномів у гості скоріш завітайте.

Живем у лісі ми дуже давно, не ходимо зовсім в театр, кіно.

Та в лісі своєму ми геть не скучаємо, ми ліс свій прекрасний оберігаємо!

Учитель. Подорож наша добігла кінця. Завдання царівни Доброти виконані. Шлях до країни Доброти подолали,

Ключ – одержали. І ось хто на вас чекає!

Виходить Ангел – охоронець.

Учитель. У кожної людини є її Ангел – охоронець, який охороняє нас від біди. Якщо людина робить добрі справи, Ангел радіє, а якщо злі – плаче, тужить, утрачає свої сили.

Ми бажаємо вам, щоб ви робили тільки добро, щоб ваш Ангел – охоронець радів і завжди допомагав у скруті.

Ангел. Пам'ятайте правила доброти :

- Допомагайте слабким, маленьким, хворим, старим, тим, хто потрапив у біду.
- Вибачайте помилки іншим.
- Не будьте жадібними.
- Жалійте інших.
- Творіть добро і пам'ятайте, що ми – люди.

Ангел – охоронець вручає на згадку гостям Паперових ангелочків.

Учень. Ти добро лиш твори повсюди,

Хай тепло твої повнять груди:

Ти постій і доглянь пшеницю,

Ти вкопай і почисть криницю.

Учениця. Волю дай, погодуй пташину,

Приласкай і навчи дитину,

Бо людина у цьому світі

Лиш добро повинна творити.

Звучить пісня «Ми бажаємо щастя вам».

Коваленко Т.М., Коваленко О.В.,

учителі початкових класів

Виноградського навчально - виховного комплексу

„Дошкільний навчальний заклад –

загальноосвітня школа I – III ступенів”

Лисянської районної ради

Тема. Той, що творив добро, творить саме Життя

Мета. Продовжити знайомити учнів з людськими чеснотами; довести до свідомості дітей, що добро твориться безкорисно; викликати бажання творити добро й уникати злих вчинків; виховувати високі моральні якості – доброту, щирість, співчуття, благородність.

Обладнання: плакат із написом „Не роби іншим того, чого не хотів би щоб робили тобі”, (Біблія, макет „ Квітки Семицвітки”, виставка малюнків учнів „Дерево життя”, фото до гри „Добрі чарівники”, куточок друга, смайлики (вирази обличчя), силуети голубів, ребуси.

Епіграф уроку

„Незалежно від того, чекають від тебе добро чи не чекають –
Твори добро.

Незалежно від того, помітять твоє добро чи не помітять –
Твори добро.

Незалежно від того, приймають твоє добро чи відкидають –
Твори добро.

Незалежно від того, чим будуть платити тобі за добро: добром чи злом –
Твори добро.

Твори добро і ні у кого не питай дозволу, бо ніхто не може бути володарем твого добра”.

Ш.О. Амонашвілі

Хід уроку

I. Організаційний момент.

Емоційний настрій на заняття.

Усміхніться сонечку: „Здрастуй, золотаве!” –

І один на одного глянемо ласкаво.

Хай сьогодні в кожне серце наш урок додасть тепла,

А ми друзям посміхнемося, побажаємо добра.

- Посміхніться один до одного і скажіть слова побажань, компліментів, просто пошліть один одному хороші слова.

II. Актуалізація опорних знань учнів.

1. Робота над прислів'ями.

- Прочитайте частину прислів'я і додайте до кожного відповідне закінчення.

Хто людям добра бажає -

Робиш добро -..., робиш зло -

Слова для довідок: *не кайся; той і собі має; зла й сподівайся.*

- Яке слово повторюється в кожному прислів'ї? Що воно означає? (*Відповіді дітей*)

III. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми і мети уроку

- Сьогодні ми пройдемо дорогою добра. Ця дорога, якою має йти кожна людина від народження до смерті.

Учитель

Любов Забашта „Людина починається з добра!”

Людина починається з добра,
Із ласки і великої любові,
Із батьківської хати і двора,

З поваги, що звучить у кожному слові.

Людина починається з добра.

З уміння співчувати, захистити.

Це зрозуміти всім давно пора,

Бо ми прийшли у світ добро творити.

Людина починається з добра,

Із світла, що серця переповняє

Ця істина, як світ, така стара,

А й досі на добро нас надихає.

- Не завжди дорога творення добра легка і гладенька. Але зроблене нами добро – це добрий слід людини на землі.

- Наш урок буде проходити у вигляді навчально – практичної форми, щоб кожен прийняв участь в ньому, щоб абстрактне поняття „Добро” стало матеріальним, видимим.

IV. Сприймання й усвідомлення нового матеріалу.

1. Слово вчителя.

- У Біблії записано: „Не роби іншим того, чого не хотів би щоб робили тобі”.

- З давніх-давен відомо, що доброта приносить користь людині. Доброзичливі люди добре почувуються і довше живуть. Про добрих, чесних, співчутливих дітей кажуть, що у них „кришталево чисті душі”. Медики стверджують, що сварки, образи, приниження негативно впливають на організм людини, що більшість захворювань серця спричинені саме шкідливим впливом неправильної поведінки. Про злих, жадібних, брехливих, жорстоких людей кажуть, що у них „чорні душі”. Потрібно змалку намагатися не заплямувати свою душу поганими вчинками, негативною поведінкою.

2. Аналіз моральної ситуації.

- Один з найвідоміших російських письменників, автор прекрасних творів А.П.Чехов писав: „Добрій людині буває соромно перед собакою”.

- Як ви розумієте ці слова? (*Відповіді дітей*).

- Послухайте оповідання К.Ушинського „*Собаки, що граються*”

Вова стояв біля вікна і дивився на вулицю, де грався на сонечку великий дворовий собака Полкан.

До Полкана підбіг маленький Мопс і став на нього кидатися і гавкати; хапав його зубами за величезні лапи, за морду і, здавалося, дуже набридав великому й похмурому собаці.

- Зачекай-но, ось він тобі задасть, - сказав Вова - провчить він тебе.

- Але Мопс не переставав гратися, а Полкан дивився на нього дуже прихильно.

- Бачиш, - сказав Вові батько, - Полкан добріший за тебе.

- Коли з тобою почнуть гратися твої маленькі брати й сестри, то неодмінно справа скінчиться тим, що ти їх відлупцюєш. А Полкан знає, що великому й сильному соромно кривдити маленьких і слабких.

- А ви як вважаєте?(*Відповіді дітей*)

- Чи правий був Вовин тато, коли сказав: „Полкан добріший за тебе”? Поясніть свою відповідь

- Для чого потрібно виховувати в собі доброту, прагнути робити добро?

3. Релаксаційна пауза

- Сядьте рівно, руки покладіть на парту долонями догори, опустіть на них голову, заплющте очі. Уявіть себе добрими чарівниками. Ви чините добрі справи і вам від цього приємно, ви набираєтесь нових сил. Розплющте очі, посміхніться, спробуйте зберегти хороший, доброзичливий настрій якомога довше.

V. Практичні вправи. Завдання для класів

Для 1 класу.

- Скажіть, будь ласка, яке слово протилежне за значенням до слова добро (Зло).

Налетів злий вітер на зграйку голубів, які були друзями (синонімами) слова ДОБРОТА і позабирав у них букви, які є в „іменах” друзів – голубів слова доброти. (У дітей макети голубів, на яких записані „зірвані” вітром букви в словах. Вони вибігають і прикріплюють свої букви голуби в слова, таким чином відтворюючи слова):

Ласка – любов – доброта – святиця – сонце – чуйність.

- Яке нове слово утворили „голуби”? (Людяність).

Так, така риса притаманна людині, добрій людині.

Для 2 класу

1. Ребус.

- Складіть ще одне слово, яке сьогодні і завжди повинно супроводжувати людей.

Д + ♥ (добросердя)

(добро)

(серце)

2.З'єднай прислів'я.

(У дітей частини прислів'їв. Треба відшукати свою пару.)

- „Вишийте” рушнички красномовства і подаруйте своїм мамам на 8 Березня.

Від доброго слова	в твоїй доброті.
Доброго держись,	і лід розтане .
Твоя красота	а лихого стережись.

Для учнів 3 класу.

Діти підготували гру „Добрі чарівники”

Усі діти – добрі чарівники. Кожен повинен подарувати людям який-небудь добрий подарунок (Діти намалювали заздалегідь свої добрі подарунки).

Демонструють свої малюнки – подарунки глядачам, а ті вгадують, які добрі дарунки принесли людям чарівники.

Для учнів 4 класу.

Вікторина „З якого оповідання”

- Пригадайте, в яких оповіданнях ви зустрічаєте цих героїв і предмети і як ці оповідання стосуються нашого уроку доброти.

Учитель називає героїв, а учні мають пригадати назву оповідання.

- Учитель, директор, клас, горбатенька („Горбатенька дівчинка”)

- Яринка, мама, маленька, сорочечка. („Як же все це було без мене?”)

- Учителька Катерина Іванівна, учні, Валя („Я хочу сказати своє слово”)

- Квітка ромашка, першокласниця Оля („Чому Оля не зірвала квітку?”)

- Дівчинка, дід, бабуся. („Усмішка”)

- Хто автор цих оповідань? (В.О.Сухомлинський)

- В.О.Сухомлинський дуже любив дітей і писав для них оповідання, казки, притчі.

Його твори цікаві й повчальні.

Учні 4 класу підготували до нашого уроку оповідання В.О.Сухомлинського „Як Павлик списав у Зіни задачу”

1). Читання оповідання в особах.

- Чи добрий це вчинок?

- Складіть питання до вікторини

(Павлик, Зіна, помилка, оцінки)

- Пофантазуйте, як могли скластися стосунки дітей далі.

Гра для всіх „Квітка Семицвітка”

- Уявіть, що Добра Фея прийшла до нас на урок і подарувала нам скриньку з дарунками доброти. Перелічіть усе, що може бути добрим, що лежить у цій скриньці. (Наприклад, добрі очі, добра посмішка, добрий потиск рук, добрий погляд, добре слово, добра душа, добрий день і інші).

А тепер гра: „відірвіть” пелюстку у Квітки Семицвітки і виконай те завдання, записане на пелюстці:

1. Назви хороші якості свого товариша.
2. Розкажи про добрі вчинки своєї однокласниці.
3. Скажи іншому добре слово.
4. Побажай іншому доброго дня.
5. Розкажи, який добрий вчинок ти зробив.
6. Зроби комплімент сусідові (сусідці) по парті.
7. Подивись на інших добрими очима і пошли добру усмішку.

VI. Презентація творчої роботи учнів 3 класу „Дерево життя” (З дітьми попередньо було обговорено завдання: намалювати дерево свого життя за такою схемою:

корінь - мета і сенс життя;

стовбур – уявлення про себе;

гілки - якості, які ви вже маєте, здійснені мрії і бажання;

плоди – якості, які ви хотіли б мати, ваші мрії та бажання.

(Дітей підводимо до думки: яка мета нашого життя, такі ж самі його плани).

VII. Підсумок уроку.

- Чи цікаво вам було на уроці?

- Ви працювали протягом уроку, отримали багато інформації. Який висновок ви зробили для себе?

На дошці макет – малюнок серця. Діти підходять із смайликами „доброти” прикріплюють його навколо серця і на серце і говорять, які якості повинна мати добра людина (*терпіння, любов, щедрість, взаємоповага, чесність, ввічливість, милосердя, працьовитість, повага, і ін.*).

Учитель.

- Добра Фея зараз зачитає правила, яких вона вам радить завжди дотримуватися.

Правила доброти.

- Допомагай слабким, маленьким, хворим.
- Не будь жадібним.
- Вибачай іншим їх помилки.
- Ніколи не заздри.
- Жалій інших, а не себе.

Діти виконують пісню „Хай живе надія”(сл. І.Білик, К.Гнатенка, муз. І.Білик)

Мріє росточок явором стати,

Пташка маленька в небі літати.

Вірить у диво кожна людина.

Вірить матуся в доньку і сина.

Приспів.

Хай живе, хай живе надія

Хай земля, хай земля радіє,

Хай печаль серце обминає,

І добро всіх людей єднає.

Ночі вишневі, в зоряній тиші

Вітер блакитно жито колише.

Ми збережемо нашу єдину,

Рідну Україну, славу родину.

Прислів.

Кулініч Н. В. ,
вчитель початкових класів
Смілянської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 10
Смілянської міської ради

Клас 3.

Тема уроку. Доброта – золотий ключик від серця.

Мета. Ознайомити учнів з поняттями «добро», «доброта», розділити в уявленні учнів поняття «добро», «зло», «терпіння» на прикладах змісту казок, віршів та прислів'їв, донести до свідомості вихованців, що доброта - найкраща риса характеру людини. Розвивати зв'язне мовлення, спостережливість, уміння висловлювати власні судження. Виховувати в учнів бажання творити добро.

Обладнання: екран, проектор, комп'ютер, презентація «Доброта – золотий ключик до серця», малюнки, магнітофон.

Виставка книжок: «Українські народні казки», «Попелюшка», «Біблія», Ікона Божої матері.

Тип уроку: подорож.

Хід уроку

Учитель.

Увічливість, щедрість, делікатність, уміння дотримуватись даного слова, правдивість - це такі людські чесноти, які повинна мати кожна людина.

Але без чесноти, про яку ми будемо говорити сьогодні, світ став би жорстоким, підступним і злим. Що це за чеснота? Послухайте й дізнайтеся з вірша.

Мудрець сказав: живи, добро звершай

Та нагород за це не вимагай.

Лише в добро і вищу правду віра

Людину відрізняє від мавпи й звіра.

Нехай ця істина стара:

Людина починається з добра.

- Чи можна людині, яка зробила добро, вимагати за це винагороди? З чого ж починається людина?

І я вам кажу – Добрий день, діти! Я рада вас вітати!

Подивіться на «пухнастиків». У них різний настрій. Розфарбуйте одного з них ,у якого такий же настрій , як у вас. (На екрані слайд №1)

На дошці серця з «золотими ключиками»

Вчитель. Прочитайте тему нашого уроку (слайд№2)

(Діти читають)

Отже, сьогодні ми будемо говорити про добро, добрі вчинки і дізнаємося не тільки що це за ключики, які відкривають всі серця, а й про те, що дорожче за золото.

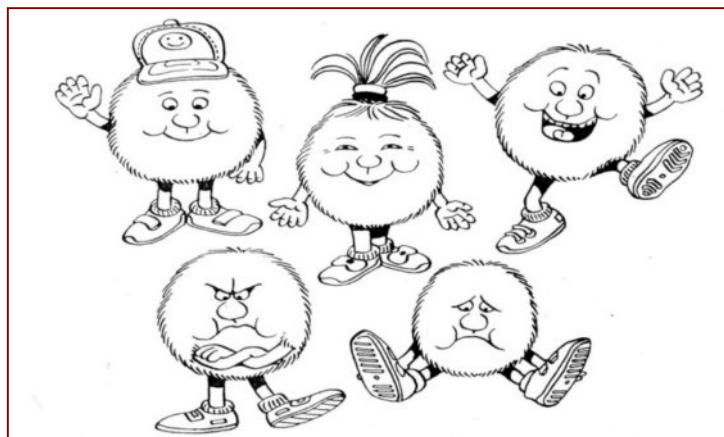
А девіз (слайд№3) уроку давайте прочитаємо разом:

Не залежить доброта від зросту,

Не залежить доброта від віку.

Доброта з роками не старіє,

Доброта, як сонце, гріє.

- Ми відправляємося по казковій дорозі , дорозі «Доброти і терпіння». (Звучить музика).

Перша наша зупинка «Казкова» (слайд№4)

У далекій країні в одному королівстві живуть дві королеви – Добро та Зло. Ніхто не може вже пригадати скільки їм років. Вони живуть так довго, що можна сказати , що вони вічні.

Королівство поділено порівно між королевами і в кожній королеві є свої піддані, тобто ті люди, які слугують їм. Громадян королеви Доброти легко впізнати, вони живуть у злагоді та мирі, бо поважають та розуміють одне одного, завжди чуйні, здатні співпереживати чужому болю, уважні, готові надати допомогу, навіть якщо про це попросять піддані королеви Зло. Вони не здатні мститися за завдану колись образу, грубість, нечесність, не підозрюють безпідставно іншу людину в тому, чого вона не скоїла, не дорікають незаслужено іншого, некорисливі.

На відміну від жителів країни Добро, піддані королеви Зло безпідставно підозрюють своїх громадян у тому, чого вони не скоїли, без поваги ставляться до інших, цікавляться лише собою, не переймаються переживаннями своїх рідних та близьких.

- Діти, ви б хотіли жити у країні Зло та спілкуватися з її громадянами? Чому?

- А зараз до нас завітає гість з української народної казки? Уважно послухайте його пригоду і зробіть висновок: громадянином якого королівства він є?

(Інсценізація української народної казки «Вовк та кіт»)

Вовк утікав з лісу, біг повз село, побачив на тину kota та й каже :

Котику – братику, скажи, хто з ваших людей добріший, щоб мене заховав? Бо за мною стрільці женуться. Кіт каже:

- Піди до Петра - добрий чоловік.

- Правда, що добрий, та я в нього вівцю вкрав, - одказав вовк.

- Ну, - говорить кіт, то йди до Дмитра - гарна людина.

- Та він сердитий на мене за гусей.

- Погана справа!.. Ну, то до Семена.

- Борони, Боже! Та я ж у його теля з'їв.

- Ну, - каже кіт, - коли ти такий, що всім шкоди наробив, то хто ж тебе сховає?

Вчитель.

- Про що вовк просив kota ?

- Що порадив кіт?

- Чому вовк так і не зміг знайти місця, де б його сховали?

- Хто ж винуватий у ситуації, до якої потрапив вовк?

- Чи викликає у вас симпатію герой казки? Чому?

- Як можна допомогти вовку? А ви б врятували б вовка?

А жителі королівства Добро порадили б вовчикові таке прислів'я: «Добре роби – добре й буде».

Наступна наша зупинка «Словникова» (слайд №5)

Вчитель.

- Що означає слово «добро»?

- А «терпіння»?

- Якою повинна бути добра людина?

- Послухайте вірш і подумайте над його рядками:

Добрих людей на світі багато,

Про друзів таких кожен з нас мріє.

Горять вони, наче маленькі багаття,

Дарують усім і тепло, і надію.

- Чи доводилось вам зустрічати таких людей? Розкажіть коротко про них?

- А тепер давайте прочитаємо, як пояснюються ці слова в тлумачному словнику. (Слайд №6).

Добро – корисна справа, вчинок.

Доброта – чутливе, дружнє ставлення до людей.

Терпіння – наполегливість, витримка в якійсь справі, роботі.

«Добра не та людина, яка вміє робити добро, а та, яка не вміє робити зло».

В. О. Ключевський (слайд №7)

Вчитель.

- Поясніть це висловлювання.
- Підтвердьте його будь-яким прикладом, можна казковим.
- Чому в казках добро завжди перемагає зло?
- Для чого потрібно виховувати в собі доброту, прагнути робити добре?
- Уявіть, що до нас завітала добра чарівниця і подарувала скриньку з дарунками доброти. Перелічіть усе, що може бути добрим. (Наприклад: добрі очі, добра посмішка, добрий потиск рук, добрий погляд, добре слово, добра душа, добрий день ...)
- А тепер допоможіть чарівниці оживити її дарунки. Для цього давайте:
 - подивимося один на одного добрими очима;
 - посмінемося один одному доброю посмішкою;
 - скажемо один одному добре слово;
 - побажаємо один одному доброго дня.

Висновок учнів.

Роблячи добро, ніколи не потрібно чекати на подяку.

Добро роблять не з користі, а з любові до ближнього. (слайд №8)

- Де найяскравіше світять зорі, де ми робили перші кроки, де у нас були перші відкриття, перші розчарування?

- Хто перший у Вашому житті допомагає пізнати суть Добра? У кого найдобріші очі, найкрасивіші коси, найласкавіші в світі руки?

Уважно послухайте оповідання:

Маленька дівчинка приїхала з мамою у велике місто. Пішли вони на базар. Мама вела доньку за руку. Дівчинка побачила щось цікаве. На radoцax заплескала в долоні. І загубилася в юрбі. Загубилася і заплакала:

- Мамо! ... Де моя мама?
- Люди оточили дівчинку і питають:
- Як тебе звать, дівчинко?
- Оля.
- А маму як звать? Скажи, ми зараз її знайдемо.
- Маму звать... мама... матуся. Люди усміхнулися. І знову питають:
- Ну, скажи, які в твоєї мами очі: карі, сині, блакитні, сірі?
- Очі в неї... найдобріші...
- А коси? Які в мами коси - чорні, русі?
- Коси... найкрасивіші...

Знов усміхнулися люди. Питають:

- Ну скажи, які в неї руки? Може, якась родимка у неї на руках є, згадай.

- Руки в неї... найласкавіші.

Пішли люди і оголосили по радіо: «Загубилася дівчинка. У її мами найдобріші очі, найкрасивіші коси, найласкавіші в світі руки».

І мама знайшлася.

Запитання. А чому вона знайшлася? (Тому, що вона єдина), а)

- А як ви відноситеся до своєї мами? Чи завжди слухаєте її?

Висновок. Мама дала нам життя. Вона нас жаліє, коли ми поранимо пальчик, вона недосипає ночей, коли ми хворіємо, вона завжди піклується про нас, навіть тоді, коли ми виростемо і станемо дорослими. Отже, віддячте мамі своєю Добротою, щоб у неї менше було сивих волосинок.

- Давайте ми виконаємо пісню про маму. (Діти співають пісню «Колісанки вечорами»).

А у віруючих людей, крім мами земної, є ще Матір Божа, ікони з Її зображенням ми подаруємо нашим гостям. (Слайд №12)

Наступна наша зупинка «Скринька народної мудрості» (слайди №13 – 19).

Робота в групах.

- Збери прислів'я або продовж.

Хто людям добра бажає – той і собі має.

Перший крок до добра – не роби зла.

Допомагай не словами, а ділом.

- Як ви розумієте значення цих прислів'їв?

- А які ще ви знаєте прислів'я про добро?

Вчитель.

- Яке світило викликає добрі почуття у людини?

Наступна наша зупинка «Сонячна» (слайд №20).

В народі кажуть: «Доброта, що сонце». Як ви розумієте цей вислів?

Вчитель. Всю дорогу нашу світить сонечко. А що ми відчуваємо від сонечка?

Діти, давайте поглянемо на наше сонечко з його теплими промінчиками. На сонячних проміннях напишіть свої асоціації зі словом «доброта». Це і є золоті ключики, яким відкриваються всі серця. *(Діти читають записи і прикріплюють до сонечка і відкривають серця)* (Слайд №21).

Виконують пісню про дружбу.

Остання наша зупинка «Підсумкова» (Слайд №22).

Вчитель. Наша подорож дорогою «Доброти і терпіння» завершується.

- Продовжте речення.

Для мене добра і терпляча людина та, яка...

Вчитель. Кажуть, що якщо є в людини доброта, терпіння, вона, як людина, відбулася.

Висновок

Вчитель. Сьогодні ми говорили про добро і терпіння. Ви збагатилися знаннями про Добро. Хотілось би, щоб після цього уроку кожен з вас осмислив свою життєву позицію і став добрішим, кращим, досконалішим.

А я бажаю Вам успіхів у постійній роботі над собою.

Хай множаться зерна Добра в Ваших душах.

Творіть добро і ні у кого не питайте дозволу, бо ніхто не може бути володарем вашого добра.

А тепер давайте зробимо коло Дружби, мої маленькі частинки Сонця і заспіваємо пісеньку: "Хай завжди буде Сонце".

(Учні і всі присутні беруться за руки і співають пісню "Хай завжди буде Сонце").

Діагностика настрою.

Вчитель. Подивіться ще раз на «пухнастиків» і подумайте, чи змінився у вас настрій після нашого заняття. Якщо так, то розмалуйте ще одного «пухнастика».

Діти, а я до вас завітала не з порожніми руками. Я принесла ліки від грубості, бійок і жадності. Кому їх вручити? Мабуть я їх роздам усьому класу. Тільки пам'ятайте: перед тим як їх вживати, потрібно задумати добре бажання. Тоді ліки подіють. *(Роздаю дітям цукерки).*

Учень.

Врятує світ краса -

Завжди так говорили.

Тепер врятує світ лиш доброта,

Бо однієї вже краси занадто мало,

Бо стільки всюди зла - людина вже не та.

Тож, люди на Землі,

Спішіть добро творити,
Щоб нам не згинати у морі зла,
Щоб кожен міг серед краси прожити
У царстві справедливості й добра.

*Фесовець Наталія Леонідівна,
вихователь ГПД початкових класів
Звенигородської загальноосвітньої школи I-III ступенів №2
Звенигородської районної ради*

Тема. Той, що творить добро, творить саме життя.

Мета: розширювати поняття дітей про те, що таке краса людської душі, спираючись на твори Василя Сухомлинського. Розвивати вміння творити добро у повсякденному житті. Виховувати бажання бути добрим, чуйним, відповідальним.

Коментар. Картки з частинами прислів'їв і приказок, діти готують стислі інсценівки за темою заходу, добирають прислів'я чи приказки, що присвячені доброті в житті людей, "Довідкове бюро".

Цитата. Без доброти – істинної теплоти серця, яку одна людина віддає іншій, неможлива душевна краса. Корінь, джерело доброти в творенні, в творчості, утвердженні життя і краси. Добро нерозривно пов'язане з красою.

Добрі почуття повинні йти своїм корінням в дитинство, а людяність, доброта, ласка, доброзичливість народжуватися в праці, турботах, хвилюваннях про красу навколишнього світу.

Добрі почуття, емоційна культура – це зосередження людяності. Якщо добрі почуття не виховані в дитинстві, їх ніколи не виховаєш, тому що істинно людське утверджується в душі одночасно пізнанням перших і найважливіших істин... У дитинстві людина має пройти емоційну школу – школу виховання добрих почуттів" (В.О.Сухомлинський)

Хід заняття.

Вчитель. Доброго дня, діти.

*Запам'ятай моя дитино, з юних літ
На все життя, щоб знала, як прожити.
Людина для добра приходить в світ
Й покликана завжди добро творити.
Нелегко це, хто що б не говорив,
Й не кожному зробити це вдається,
Бо в світі стільки смертних є гріхів,
Що доброта не завжди йде до серця.
Та ти людина і тому учись
Добро творити, людям співчувати,
До цього світу пильно придивись,
Злим помислам навчися лад давати,
Йди з доброго - це собі затам,
Із ласкою, прихильністю, привітно.
Й не розлучайся з добрим почуттям,
Хай доброта в душі суцвіттям квітне.*

Послухайте, будь ласка, легенду "Все у твоїх руках".

Довідкове бюро. Ця історія відбулася багато років тому в стародавньому місті, у якому жив відомий мудрець. Слава про його мудрість розійшлася далеко від рідного міста. Але була у цьому місті людина "яка заздрила його славі". І от вирішила ця заздрисна людина придумати таке запитання, щоб мудрець не міг на нього відповісти.

Тоді пішов заздрисник на луки, піймав метелика, посадив його між зімкнених

долонь і подумав: "Спитаю я в мудреця ось що. Скажи-но, о наймудріший, який метелик у мене в руках – живий чи мертвий? Якщо він скаже, що живий, я стисну долоні – і метелик помре, а якщо він скаже, що мертвий, я розкрию долоні – і метелик полетить. Отоді всі зрозуміють, хто з нас розумніший". Так все й трапилося. Заздрісник піймав метелика, посадив його між долонями, пішов до мудреця та запитав у нього: "Який метелик у мене в руках, о наймудріший: живий чи мертвий?". І тоді мудрець, який дійсно був дуже розумною людиною, сказав: "Все у твоїх руках".

Учитель. Діти, сьогодні ми поговоримо про доброту.

- Як ви гадаєте, що таке доброта?

Учениця.

- Доброта – це чутливе, дружне ставлення до людей; привітність, ласка, прихильність. Таке визначення подається в тлумачному словникові української мови.

Учень.

- Доброта - це ще й співчуття, щирість і щедрість людської душі і велика любов.

Учитель.

- Добра людина з прихильністю із любов'ю ставиться не лише до людей, а й до рослин і тварин. Адже всі ми – частинка живої природи. Всім однаково боляче, коли нас вдарять, всім однаково образливо, коли нас принижують. Тому добра людина не образить, не принизить і не завдасть нікому болю.

Учитель.

- Будьте завжди добрими, носіть у своїй душі світле сонечко до всього світу. В чому вона виявляється? Так, виявляється вона у ставленні до навколишнього світу: природи, тварин, людей.

Учениця.

- Чи знаєте ви, що тибетські монахи ходять постійно з віничком? І підмітають перед собою стежку, щоб навіть ненароком не наступити на якусь комашку, не скривдити метелика.

Учень.

- Наші прадіди, перш ніж вирвати рослину, присідали коло неї, просили вибачення і допомоги.

Учениця.

Сказав мудрець: Живи, добро звершай,

Та нагород за це не вимагай!

Лише добро та в вищу правду віра

Людину відрізня від мавпи і від звіра.

Хай оживає істина стара:

Людина починається з добра.

Учитель.

- Заплющуйте очі, подумайте про щось добре.

Отже, у всіх гарний настрій, тож продовжуємо далі.

- Які прислів'я і приказки ви підготували? (*Учні зачитують*)

Проводиться гра "Склади прислів'я"

Початок прислів'їв у дівчат, кінцівки - у хлопців.

1. Від доброго слова...

2. ...а лихого стережись.

2. Доброго держись...

3. ...в твоїй доброті.

3. Твоя краса...

4. ...це не чинити зла.

4. Перший крок до добра...

1. ...і лід розмерзає.

- Ви послухайте і подивіться байку.

Інсценізація байки

Автор.

- Запитала блискавка у сонця.

Блискавка.

- Скажи, чому люди люблять тебе більше за мене, адже я теж дуже яскрава?

Сонце.

- Тому, що люблять тепло й ласку.

Блискавка.

- Від моїх пожеж, що вирують Землю, багато тепла, але це їх чомусь не влаштовує!

Сонце.

- Вся справа в тому, що добра у твоїй душі вистачає лише на короткий спалах, який приносить дуже багато лиха.

Учитель.

- Кому з учасників цієї розмови ви більше симпатизуєте: блискавці чи Сонцю? Чому?

- Послухайте і подивіться ще одну байку.

Інценівка байки

Автор.

- Білочка стрибала з гілки на гілку та впала прямо на сонного вовка. Вовк підхопився та хотів її з'їсти.

Білочка.

- Пусти мене.

Вовк.

- Добре, я відпущу тебе, тільки ти скажи мені, чого ви, білки, такі веселі? Мені завжди нудно, а на вас дивишся: ви там у горі весь час граєте та стрибаєте.

Білочка.

- Пусти мене спершу на дерево, я звідти тобі скажу, бо я боюся тебе.

Автор.

- Вовк пустив, а білка стрибнула на дерево й звідти каже.

Білочка.

- Тобі тому нудно, що ти злий. Тобі злість серце палить. А ми веселі тому, що ми добрі й нікому зла не робимо.

Учитель.

- Хто з героїв байки ваші симпатії, а хто ні?

- У чому повчальний зміст байки?

- Чого вона вчить?

Учитель.

Підсумовує.

- Не роби зла, будь добрим.
- Кажуть, що весь світ стоїть добром людського серця.
- Злі, недобрі почуття - пригнічують та нівечать наші душі.
- Як же це відбувається?

- Щоб зрозуміти відповідь на таке запитання нам, діти, слід звернутися до творів видатного вітчизняного письменника – Василя Олександровича Сухомлинського.

Учениця.

- Василь Сухомлинський – великий педагог, мудрий учитель, чудова людина. Він віддавав дітям красу і тепло своєї душі, він ніс на долоні своє щире серце, бо був насправді доброю людиною і ніс любов до всього світу.

Учень.

- Василь Сухомлинський не лише навчав дітей, він прищеплював кожному з них найкращі людські якості, виховував у них доброту, чуйність, людяність, патріотизм, любов до батьків, до людей і до рідної землі.

Мудрий учитель писав для дітей чудові твори: коротенькі повчальні і дуже змістовні. Його любов до дітей була такою великою, як сонце.

Учениця.

- Василь Сухомлинський народився у 1918 році в селі Василівка на Херсонщині (нині Кіровоградська область) у бідній селянській сім'ї. Ріс він звичайною дитиною. Та серце у нього було чутливе і щире, переповнене ніжністю і любов'ю до людей та навколишнього світу. Він вирішив присвятити своє життя навчанню і вихованню дітей. Тому і обрав освітянську ниву.

Учень.

- Подолавши всі життєві труднощі, пройшовши через страшну війну і біду, через нестачі і голод, він ще більше переконався у тому, що його покликання – діти. Що їм він прагнув віддати своє серце і сповнену світлою любов'ю сонячну душу.

Учениця.

- З 1935 року він починає свою педагогічну діяльність, а з 1948 року і до останнього подиху свого життя (1970р.) Василь Сухомлинський – незмінний директор Павлишської школи.

Тут у мальовничому селі, він працював, творив, навчав і виховував дітей. Сотні його вихованців пішли у світ зі світлою і щирою душею.

Такі люди роблять наш світ радісним, добрим і сонячним. Для цього варто жити. У його літературній спадщині надзвичайно багато оповідань, які розповідають нам про те, як важливо бути добрим, чуйним, людяним.

Учитель.

- Сьогодні ми з вами прочитаємо і послухаємо його оповідання, які сповнені тепла і сонця. Вони допоможуть зрозуміти нам найбільшу мудрість - людина приходить у цей сонячний світ для добра. Творити повсякчас добро для інших – це велике покликання людини.

Читання оповідання В.О.Сухомлинського "Усмішка".

Вправа "Мікрофон"

- Чи сподобалось вам це оповідання?
- Розкажіть, чиї почуття передавались нам, коли ми читали оповідання "Усмішка"? (Дівчинки яка йшла лугом)
- Розкажіть, що ви відчували на початку оповідання? (Зустріч з дідом)
- Чим відповів на ласкаву посмішку дівчинки? (Злістю, хмурістю, непривітністю).
- Як зустріч з недоброю людиною вплинула на почуття дівчинки?
- Чи повернулися до маленької героїні оповідання радісні й веселі почуття?
- Що змогло повернути їх?

Творча робота.

- Уявіть, що ви художники і композитори, вам потрібно намалювати малюнки та дібрати музичний супровід до цього твору.
- Якими фарбами ви б відобразили зустріч дівчинки з дідом? (Тривожну, похмуру).
- Якими кольорами ви б намалювали зустріч дівчинки з бабусею? (Яскравими, теплими, барвистими).
- Яка музика підходить до цієї сцени? (Радісна, легка, весела, жвава).

Учитель.

- Щира і добра усмішка... Це так мало і водночас так багато! З неї починається зовсім інше бачення світу, доброта, приязнь, дружба.

Вчитель пропонує дітям виконати знайому пісеньку "Усмішка" (з мультфільму "Крихітка Єнот" муз. В.Шаїнського)

Учні підспівують слова пісні під відповідний аудіозапис.

- А зараз ми з вами пограємось в ігри.

Гра «Фея доброти»

Діти стають у коло і простягають перед собою руки, заплющивши очі. На рахунок «один, два, три» вихователь непомітно кладе в долоні одного з учнів «чарівну паличку». Дитина, що її отримала, виходить у центр. Це – фея доброти. (Якщо хлопчик – ельф.) Фея

торкається до будь-кого «чарівною паличкою» і каже йому щось приємне. Та дитина має сказати приємне слово своєму сусідові і так далі по колу. Останній повторює все сказане дітьми напам'ять.

Гра «Добрі чарівники»

Ви всі – добрі чарівники, які живуть у країні Доброзичливості. Чарівники вирішили подарувати один одному сюрпризи.

(Кожен із дітей починає малювати сюрприз, а інші відгадують. Хто відгадає, тому належить цей сюрприз. Потім робиться виставка сюрпризів.)

Гра «Рецепти доброти»

Ви всі – добрі лікарі, які повинні придумати рецепти ліків від людських хвороб (злість, грубість, егоїзм...). Перемагає та пара, яка придумає найцікавіший рецепт — засіб, що допоможе людям позбавитися негативної якості і стати добрими.

Гра «Добре сонечко»

Уявіть, що наше сонечко закрили хмари. Сонечко треба врятувати, і для цього треба кожному назвати по одній позитивній якості, які ще не називалися сьогодні. *(На дошці намальоване сонечко без промінців. Дитина називає якість людини і домальовує промінець.)*

Гра «Дари доброти від Золотої рибки»

Стаємо всі в коло. Уявіть, що Золота рибка подарувала нам скриню з дарами доброти. Перераховуємо все, що може бути добрим. Тепер посміхніться одне одному та розкажіть про щось добре з вашого життя.

Гра "Добрі Чарівники"

Усі діти – Добрі чарівники. Кожен з них повинен подарувати людям який-небудь добрий дарунок. Попросіть дітей намалювати свій добрий подарунок.

За малюнками одне одного діти відгадують, які добрі дарунки принесли людям чарівники.

З малюнків дітей влаштовується виставка "Добрі дарунки"

Гра "Добрі професії"

Діти об'єднуються в пари. Кожна пара витягує картку з назвою тієї чи іншої професії. Якщо на картці професія "Кухар", діти повинні уявити себе добрими кухарями й вигадати рецепт доброго пирога. Якщо на картці – професія "Лікар", діти повинні уявити себе добрими лікарями й придумати рецепт ліків від злості. Якщо на картці-професія "Пілот", учні повинні створити літак, що возить людей до країни Доброти тощо.

Перемагає пара, яка придумає найцікавіший спосіб зробити людей добрими.

Гра "Добрий світ"

Об'єднайте дітей у групи й роздайте їм картки з різними словами (наприклад: літак, потяг, будинок, ліс, річка, поле та інші). Діти повинні скласти й намалювати про добрий літак (потяг, ліс, річку, будинок). За малюнками представники різних груп розповідають свої казки.

З малюнків дітей влаштовується виставка "Добрий світ навколо нас".

Гра "Даруємо доброту одне одному"

Попросіть дітей розповісти, що вони відчувають, коли зустрічаються з чимось добрим. Намалюйте на дошці велике Серце Доброти.

Діти повинні подумати про все добре, що можна зробити одне для одного, щоб усім жилося краще й цікавіше.

Все сказане дітьми педагог записує всередині серця. Потім діти в групах складають план оживлення Серця Доброти.

Учитель.

- А зараз ми ще звернемося до творів Василя Сухомлинського і послухаємо, які життєві уроки він нам дає.

В кого радість, а в кого горе

П'ятикласники зібрались їхати на екскурсію до Канева. Раділи діти: багато побачать нового, цікавого. Побувають на могилі Тараса Шевченка.

Збиралася їхати й Галя. Та ось у неї тяжко захворіла мама. Приходить Галя до школи заплакана.

- Чого це ти така сумна? – питають товариші.

- Мама дуже хвора. Не можу я поїхати на екскурсію.

Тяжко стало на душі в дітей. Як же можна радіти, веселитися, коли в товариша горе? І вирішили діти: почекаємо, поки в Галі одужає мама, тоді й поїдемо на екскурсію.

Минуло три тижні. Галина мама одужала – і весь клас поїхав на екскурсію. Поїхала й Галя.

Коли в тебе радість, у другої людини може бути горе.

Розуміти чуже горе – велика людська краса.

Дідусева заповідь

Я навчаюсь у четвертому класі. На почесному місці в нас портрет мого дідуся Павла. Під портретом напис: "Він віддав своє життя за Батьківщину".

Із розповідей мами, бабусі я знаю, що дідусь мій був розвідник. Він поліг смертю героя далеко на Заході, в Карпатських горах.

Наближався день пам'яті мого дідуся. Щороку в цей день бабуся приносить до дідусевого портрета букет квітів. А цієї весни і я виплекав білі квіточки абрикоси й поніс їх раненько в школу. У школі ще нікого не було. Я поставив квіти біля портрета. Сів за парту. Коли це бачу: дідусь усміхнувся.

- Дідусю, - попросив я, – скажіть, будь ласка, ким мені бути? Мені й льотчиком хочеться стати, й агрономом, і лікарем. Ким мені бути?

- Будь патріотом, – почув я голос дідуся. – Це найголовніше.

Кошеня за пазухою

У класі тихо... Третьюокласники самостійно розв'язують задачу.

Марія Миколаївна підійшла до Зіни. Дивним здалося їй, чому це дівчина заглядає собі за пазуху, щось ніби перекладає там з місця на місце. Учителька аж зворушилася, як на неї глянуло маленьке-маленьке кошеня. Визирнуло, побачило вчительку й заховалося.

Марія Миколаївна лагідно торкнулася Зіниного плеча й по-змовницькому підморгнула. Дівчина зрозуміла: вчителька знає про її таємницю. Вона почервоніла, засоромилася, глянула вчительці у вічі. Марія Миколаївна приклала палець до вуст і похитала головою. Мовляв, мовчи. Зіна зраділа...

Наступного дня Марія Миколаївна відкликала Зіну в куток коридору й питає:

- Навіщо ти його вчора приносила до школи?

- Ой, пробачте... Не було нікого дома... А воно боїться саме залишатись...

На кладці

Через річку кладка. Така вузенька, що тільки один може перейти, а двом тісно. І розминутись ніяк.

З одного берега по кладці йде чоловік у білій сорочці. Йде і весело співає. З другого берега по кладці йде чоловік у чорній сорочці. Йде, схиливши голову, сумний, невеселий.

Зійшлися на середині річки. Чоловік у чорній сорочці каже:

- Я дуже поспішаю, дай мені дорогу, повернись на берег, а потім перейдеш річку.

- Куди ж ти поспішаєш? – запитав чоловік у білій сорочці.

- У мене вдома велике горе. Син помер.

- Я теж поспішаю, – сказав чоловік у білій сорочці.

- Куди ж ти поспішаєш?

- У мене вдома велика радість. Син народився.

Довго стояли мовчки на кладці обидва чоловіки, дивилися в очі один одному.

Потім чоловік у білій сорочці тихо сказав:

- Тобі треба бути вдома швидше.

Сказав це чоловік у білій сорочці, повернувся назад і пішов на берег – куди треба йти чоловікові в чорній сорочці.

Найгарніше і найпотворніше

Марія Іванівна сказала нам:

- Діти, подумайте, що вам здається найгарнішим у світі й що –найпотворнішим. Подумайте й напишіть про це твір.

Довго я думала, що ж найгарніше.

Найгарніше – це тендітні квіточки конвалії. Вони такі ніжні й ласкаві. Вони радіють, що на небі сонце. Коли дивишся на ці квітки, стає радісно. Хочеться зробити щось добре. І ще хочеться, щоб люди говорили про тебе, що ти гарна, слухняна дівчина, добра материна й батькова дочка.

Найгарніше – це коли люди роблять одне одному добро.

Раз було таке. Біля високого дерева на лавочці сидів старий дідусь. Він їхав автобусом і йому стало погано. Вийшов дідусь із автобуса та й сидить на лавочці. Мама запросила його додому, дала ліків, нагодувала. Дідусь відпочив, а наступного дня поїхав додому. Він їхав од сина.

А найпотворніше було ось що. В одного хлопчика померла бабуся. Стара-престара, їй дев'яносто років. І він не пішов на похорон. Та й коли хворіла – він її не провідував. Невже йому ото не боліло? Найпотворніше, коли людина стає зла, безсердечна.

Добре слово

Була собі дівчинка Оля. Коли їй виповнилось п'ять років, вона занедужала. Простудилась і злягла. І так кашляла і танула на очах.

До нещасної дівчинки стали приходити родичі – Олині тітки, дядьки, бабусі, дідусі. Кожен приносив що-небудь смачне і поживне: липовий мед і солодке масло, свіжі лісові ягоди та горіхи, перепелині яйця та бульйон із курячого крильця. Кожен казав: "Треба добре харчуватися, треба дихати свіжим повітрям – і недуга втече в глухі ліси й на болота".

Оля їла медові щільники й солодке масло, лісові ягоди та горіхи, перепелині яйця та бульйон із курячого крильця. Та нічого не допомагало. Дівчинка вже ледве підводилась із ліжка.

Якось біля її ліжечка зібралися усі родичі. Дев'яностолітній дідусь Панас і каже:

- Чогось їй ще не вистачає, а чого – і сам не збагну.

Коли це відчиняються двері й до хати заходить столітня прабабуся Надія. Про неї забули родичі, вже багато років сиділа прабабуся Надія вдома, нікуди не ходила й ніде не бувала. Та як почувла, що занедужала правнучка, одважилася провідати.

Підійшла до ліжечка хворої, сіла на стільчик, взяла Олину ручку в свою зморщену маленьку руку і каже:

- Немає в мене ні щільничків медових, ні масла солодкого, ні свіжих лісових ягід і горіхів, ні яєць перепелиних, ні курячого крильця. Стара я стала, нічого не бачу. Принесла я тобі, мила моя правнучко, один-однісінький подарунок: щире бажання. Одне бажання залишилося в мене у серці – аби ти, моя квіточко, видужала й знову раділа ясному сонечку.

Така могутня сила любові була в цьому доброму слові, що маленьке Олине сердечко забилося частіше, щічки стали рум'яні, в очах спалахнули радісні вогники.

- Ось чого не вистачало, – сказав дід Панас. – Доброго слова.

Учениця.

Доброта, як промінь сонця,

Що з'явився у імлі,

Пригорнувся до віконця

І розлився по землі.

Доброта, як ласка мами,

*Віддає любов свою.
Ніжить серденько так само,
Як і пісенька в гаю.
Доброта, як щедрість літа, -
Радість, щастя і краса!
Як волошка серед жита,
Ще, як дощик і роса.
Пам'ятайте, любі діти,
Істина така проста!
Найцінніше в цілм світі –
Це любов і доброта.*

Учитель.

- А тепер давайте разом з вами складемо вірш про те, яким треба бути в житті. Останнє слово кожного другого рядка ви добиратимете в риму самостійно.

*Щедро лє проміння сонце
У твоє й моє ... (віконце),
Щоб в теплі ми виростили
Й світло людям ... (дарували).
Й де б ми в світі не були,
Щоб завжди любов ... (несли),
Щастя, радість і тепло,
Щоб чудово всім ... (було).
В світ прийшли ми: я і ти –
Для любові й ... (доброти)!
Будь привітним і прихильним,
Добрим, лагідним і... (сильним).
Вчися правдою прожити,
Теплим словом вмій ... (зігріти).
Вчись завжди допомагати
І людині... (співчувати).
І старайся так прожити,
Щоб, як сонечко,... (світити)!
І в душі завжди нести
Теплий промінь ... (доброти)!*

Діти разом з учителем виконують пісню "Якщо добрий ти ..." (муз. Б.Савельєва) з мультфільму "Пригоди кота Леопольда"

Література

1. Моральне виховання молодших школярів. Розробки занять, /Упорядник.В.Л.Сухар.-Х.:Весна:Вид-во"Ранок",2008.-176С.- (Педагогічна майстерня".
2. Зотока О.В., Добровольська О.М. Виховуємо особистість. 3 клас: На допомогу класному керівнику.-Тернопіль:Навчальна книга -Богдан,2010.-160С.
3. Рибальченко І.М. Супутник класного керівника. 1-4класи.-Х.: група "Основа", 2009-176С.- (серія "Школа класного керівника").
4. Виховна робота у групі продовженого дня в 1-4 класах /Н.О Забашта , Н.О. Шматько.-Х.: вид-во "Ранок",2010.-176С.- (Практикум вихователя ГПД).
5. Красоткіна Н.Г. Виховні заходи. 1-4 класи. – Тернопіль: Мандрівець, 2009.- 256 с.

